

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3368

Vragen van het lid **Volp** (PvdA) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het bericht dat uitgebuite Roma-kinderen gered en teruggehaald zijn naar Nederland* (ingezonden 24 juni 2016).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (ontvangen 31 augustus 2016).

Vraag 1

Kent u het bericht «Uitgebuite Roma-kinderen gered en teruggehaald naar Nederland»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarop baseert de politie haar schatting dat in heel Europa minimaal 300 kinderen op deze wijze worden uitgebuit, namelijk door netwerken die de kinderen bewust inzetten om winkeldiefstallen te plegen, zakken te rollen en te bedelen en daarnaast ook seksueel te exploiteren? Kan worden aangegeven hoeveel van deze kinderen in Nederland worden uitgebuit?

Antwoord 2

Internationale informatie-uitwisseling met politiediensten in andere landen heeft tot deze schatting geleid. Een aantal kinderen bevindt zich in Nederland. Vanwege opsporingsbelang doe ik geen uitspraken over exacte aantallen.

Vraag 3

Hoe is het mogelijk dat een deel van deze Roma-kinderen die in Nederland onder toezicht van de Jeugdbescherming staan, kan verdwijnen? Hoe wordt voorkomen dat wanneer deze kinderen in opvanghuizen worden geplaatst, die kinderen weglopen omdat zij daartoe door hun «familie» worden gesommeerd?

¹ <http://nos.nl/artikel/2112690-uitgebuite-roma-kinderen-gered-en-teruggehaald-naar-nederland.html>

Antwoord 3

De ervaring leert dat deze kinderen snel weglopen uit opvanghuizen en jeugdhulpinstellingen. Soms gebeurt dat omdat zij daartoe worden aangezet door ouders of volwassenen die claimen familie te zijn van het kind maar dat in werkelijkheid niet zijn. Een ondertoezichtstelling kan niet altijd voorkomen dat deze kinderen weglopen en uit beeld verdwijnen. Indien het vermoeden bestaat dat kinderen zich willen onttrekken aan de ondertoezichtstelling, of daartoe worden aangezet, dan kan een machtiging (gesloten) uithuisplaatsing worden gevraagd. Voor onderbouwing van de machtiging uithuisplaatsing/gesloten jeugdzorg wordt gebruik gemaakt van informatie over kinderuitbuiting en werkt de Raad voor de Kinderbescherming samen met de politie en het OM en de gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Een gesloten plaatsing zorgt ervoor dat deze kinderen veilig worden gesteld en geholpen kunnen worden. Desondanks kan met een gesloten plaatsing niet altijd worden voorkomen dat deze kinderen toch weglopen.

Vraag 4

Op welke wijze wordt de opvang voor deze kinderen geregeld nadat ze zijn bevrijd uit deze netwerken? Komen zij in aanmerking voor de bestaande regelingen voor slachtoffers mensenhandel? Ook als zij uit de Europese Unie komen?

Antwoord 4

Deze kinderen kunnen gebruik maken van dezelfde voorzieningen als andere minderjarige slachtoffers van uitbuiting. Voor kinderen met rechtmatig verblijf zijn de reguliere (jeugd)hulpvoorzieningen beschikbaar. Dit betekent dat zij recht hebben op opvang en behandeling en er een kindbeschermingsmaatregel kan worden opgelegd (een ondertoezichtstelling of een gezagsbeëindigende maatregel). Kinderen uit de Europese Unie hebben veelal rechtmatig verblijf. Kinderen die uit landen van buiten de Europese Unie komen en geen rechtmatig verblijf hebben, kunnen worden opgevangen in de Beschermd Opgang van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Kinderbeschermingsmaatregelen worden bij deze kinderen uitgevoerd door het Nidos.

Vraag 5

Hoe wordt door de politie, bij de aanhouding van Roma-kinderen wegens stelen en het traject daarna, rekening gehouden met het feit dat het kan gaan om een slachtoffer van mensenhandel zoals een officier van justitie aangeeft?

Antwoord 5

Herkenning van situaties en het kennen van het strafrechtelijke traject hoort bij het vakmanschap van de politie. Het politievakmanschap wordt ondersteund door opleiding, training en briefing, maar ook vanuit verschillende expertisecentra. Specifiek op deze problematiek is in het kader van het landelijk programma «Aanpak uitbuiting Roma-kinderen» binnen de politie het programma Problematische Familienetwerken tot stand gekomen, waarbij de afgelopen 4 jaar kennis is vergaard en handelingsperspectieven zijn ontwikkeld. Het herkennen van mensenhandel is binnen het programma een specifiek actiepoint. Daarnaast worden via het netwerk van de afdelingen Vreemdelingen, Identificatie en Mensenhandel van de politie verschijningsvormen en modus operandi van mensenhandel gedeeld.

Vraag 6

Deelt u de mening dat gezien de problematiek rond de Roma-kinderen het onwenselijk is het programma «Aanpak uitbuiting Roma-kinderen» per 1 januari 2017 stop te zetten omdat het beter is deze kwetsbare groep preventief te beschermen tegen uitbuiting en tegen mensenhandelaren? Zo ja, op welke wijze wordt dit programma gecontinueerd. Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Het landelijk programma «Aanpak Uitbuiting Roma-kinderen» is opgezet als een tijdelijk programma dat, na al een keer verlengd te zijn, gaat eindigen in de huidige vorm. Na de eerste verlenging is in het programma het doel gesteld om voldoende instrumentarium en handelingsperspectief te ontwikkelen waarmee gemeenten en partners binnen de keten zorg en

veiligheid zelfstandig aan de slag kunnen om de problematiek van zeer complexe multiprobleemgezinnen met een Roma achtergrond aan te pakken. Daarnaast is de borging van de al ontwikkelde aanpakken in de betrokken gemeenten een belangrijke doelstelling van het programma. Deze ontwikkeling en borging zullen eind 2016 gereed zijn, waardoor het programma zoals gepland in de huidige vorm zal stoppen. Wel wordt ingezet op het bestendigen van het opgebouwde netwerk en de behaalde resultaten. Daarnaast wordt gekeken op welke wijze de aanpak van criminele uitbuiting van minderjarigen (niet uitsluitend Roma) ook in de toekomst kan worden versterkt.

Vraag 7

In hoeverre wordt er in Europees verband samengewerkt teneinde deze rondreizende netwerken, die bewust kinderen inzetten voor criminele activiteiten op te sporen en de kinderen die hierbij slachtoffer zijn van mensenhandel te bevrijden en adequate opvang en zorg te bieden? Wat zijn de resultaten van deze samenwerking? Bent u van mening dat Europa op dit vlak voldoende samenwerkt? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

De samenwerking in Europa is goed. Er is een geformaliseerde samenwerking opgezet met een aantal landen. In verband met opsporingsbelangen kan ik hierover geen verdere mededelingen doen, behalve dat de politie probeert samen met andere landen de verdachten op te sporen, zodat deze vervolgd kunnen worden. Verder werkt de Nederlandse politie samen met de politiediensten van lidstaten van de Europese Unie in Europol. Signalen over criminele uitbuiting worden ook gedeeld met relevante partners in Nederland, zodat deze beter signalen van kinderoerbuiting herkennen en andere maatregelen kunnen nemen, zoals een ondertoezichtstelling.

Vraag 8

Wat voor internationaal onderzoek zoals genoemd in het bericht «Uitgebuite Roma-kinderen gered en teruggehaald naar Nederland» is gestart naar het aantal kinderen dat in Europa worden uitgebuit door hen te verplichten per dag een bepaald bedrag bij elkaar te stelen?

Antwoord 8

Het opsporingsonderzoek is momenteel nog in uitvoering. In verband met de opsporings- en vervolgingsbelangen is het niet mogelijk in dit stadium verdere mededelingen te doen.